

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA – CZĘŚĆ II

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ZWIĄZKU Z PROWADZONĄ DZIAŁALNOŚCIĄ ORAZ POSIADANYM MIENIEM

1. Postanowienia ogólne

1.1. Zastosowane nazewnictwo

Zamawiający informuje, iż w ramach niniejszego Opisu Przedmiotu Zamówienia zamiennie stosuje się nazewnictwo poszczególnych sformułowań:

- „Zamawiający” tożsamo z „Ubezpieczający”, „Ubezpieczony”
- „Wykonawca” tożsamo z „Zakład Ubezpieczeń”, „ZU” i „Ubezpieczyciel”
- „Specyfikacja Warunków Zamówienia” tożsamo z „SWZ”
- „Opisu Przedmiotu Zamówienia” tożsamo z „OPZ”
- „Ogólne Warunki Ubezpieczeń” tożsamo z „OWU”
- „Umowa Generalna” tożsamo z „UG”
- „Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia wraz z odpowiedzialnością za produkt wprowadzony do obrotu” tożsamo z „TPL”
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1320 ze zm.) tożsamo z „ustawa PZP”

1.2. Zakres ryzyk wchodzących w skład części zamówienia

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzonej działalności i posiadanego mienia.

1.3. Okres ubezpieczenia

- a) Ochrona ubezpieczeniowa będzie obowiązywać w okresie od 01.03.2026 r. do 28.02.2027 r. – roczny okres ubezpieczenia.

1.4. Kalendarz płatności składek

Składka ubezpieczeniowa będzie płatna jednorazowo, w terminach wskazanych w polisach.

1.5. Forma umowy

- a) Z Wykonawcą zostanie zawarta Umowa Generalna.
- b) Na potwierdzenie zawarcia umowy zostanie wystawiona polisa ubezpieczeniowa.
- c) Wszelkie rozliczenia między stronami będą potwierdzane stosownymi aneksami.

1.6. Wykonawca działający w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych

W przypadku Wykonawcy działającego w formie towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych zawarcie umów ubezpieczenia nie będzie się wiązało z uzyskaniem przez Zamawiającego członkostwa w TUW, a w szczególności - ze zobowiązaniem Zamawiającego do udziału w pokrywaniu straty towarzystwa.

1.7. Wykaz klauzul ogólnych obligatoryjnych mających zastosowanie do ubezpieczenia

- a) **Klauzula jurysdykcji**

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, że spory wynikające z umowy ubezpieczenia podlegają prawu kraju oraz jurysdykcji właściwym siedzibie: Ubezpieczającego / Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia i rozstrzygane będą przez sąd właściwy dla siedziby Ubezpieczającego / Ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

b) Klauzula ubezpieczenia nowych podmiotów

Wprowadza się możliwość ubezpieczenia nowo powstałych podmiotów zależnych oraz spółek, firm, przedsiębiorstw powiązanych kapitałowo lub przed podmiot właścicielski na warunkach i stawkach nie gorszych niż w polisie ubezpieczeniowej.

c) Klauzula połączenia

W przypadku połączenia z innym podmiotem w wyniku przejęcia przedsiębiorstwa Ubezpieczającego, nowy właściciel lub nowopowstały podmiot wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia; stronom przysługuje prawo wypowiedzenia umowy za 30-dniowym wypowiedzeniem w terminie 2 miesięcy od daty usankcjonowanej prawnie zmiany stosunków własności, za zwrotem składki pro rata za dzień.

d) Klauzula wydzielenia

W przypadku podziału przedsiębiorstwa Ubezpieczającego przez wydzielenie lub utworzenie przez niego lub z jego udziałem nowego podmiotu, który przejmie część lub całość przedsiębiorstwa, Ubezpieczyciel udzielać będzie ochrony nowopowstałym podmiotom w ramach istniejących umów ubezpieczenia. Ubezpieczyciel będzie mógł wypowiedzieć Umowę ubezpieczenia w odniesieniu do nowopowstałego podmiotu w terminie 30 dni od dnia powstania tego podmiotu, za zwrotem składki pro rata za dzień.

e) Klauzula wypowiedzenia umowy

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, że wypowiedzenie umowy ubezpieczenia może nastąpić tylko i wyłącznie z przyczyn wymienionych w ustawie Kodeks cywilny (tj. Dz.U. 2024 poz. 1061), z wzajemnym zrzeczeniem się możliwości wypowiedzenia umowy ubezpieczenia uregulowanego odrębnie w OWU.

f) Klauzula pierwszeństwa warunków ubezpieczenia w stosunku do klauzul brokerskich

Jeżeli warunki ubezpieczenia przewidują zapisy korzystniejsze dla Ubezpieczonego od klauzul brokerskich, pierwszeństwo mają warunki ubezpieczenia.

g) Klauzula interpretacji

Na podstawie niniejszej klauzuli, strony uzgodniły, że wszystkie postanowienia i klauzule zawarte w umowach (polisach) ubezpieczenia, zmieniające treść ogólnych warunków ubezpieczenia (dalej OWU), będą miały zastosowanie wyłącznie w zakresie, w jakim zmieniają postanowienia tych OWU - na korzyść Ubezpieczonego. Jednocześnie postanawia się, że wszystkie zapisy OWU, którą będą budziły jakiegokolwiek wątpliwości, będą nieprecyzyjne lub niejasne, na jakimkolwiek etapie trwania umowy (polisy) ubezpieczenia, to we wszystkich takich przypadkach lub podobnych, będą one zawsze interpretowane na korzyść Ubezpieczonego.

h) Klauzula akceptująca formę elektroniczną w zakresie dokonywania oświadczeń woli

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, że wszelkie oświadczenia woli dotyczące umowy ubezpieczenia składane przez strony umowy mogą być przekazywane również w formie elektronicznej.

i) Klauzula początku biegu umowy ubezpieczenia

Na podstawie niniejszej klauzuli, strony uzgodniły, że okres odpowiedzialności Ubezpieczyciela rozpoczyna się od daty uzgodnionej w umowie (polisie) ubezpieczenia także w przypadku, gdy składka lub jej raty będą płacone w późniejszych, uzgodnionych terminach.

j) Klauzula płatności składki i czasu ochrony

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, że:

1. Za datę opłacenia składki ubezpieczeniowej lub jej raty uznaje się datę stemplą uwidocznioną na przelewie bankowym, pocztowym albo datę przelewu elektronicznego, pod warunkiem posiadania przez Ubezpieczającego / Ubezpieczonego na rachunku wystarczającej kwoty wolnych środków pieniężnych,
2. Brak opłacenia przez Ubezpieczającego / Ubezpieczonego składki ubezpieczeniowej, bądź którejkolwiek z jej rat w terminie przewidzianym w umowie ubezpieczenia nie powoduje wygaśnięcia (rozwiązania) umowy ubezpieczenia oraz nie powoduje zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej z zastrzeżeniem postanowień ustępu 3 i 4.
3. Ubezpieczyciel, w przypadku braku opłacenia przez Ubezpieczającego / Ubezpieczonego składki ubezpieczeniowej, bądź którejkolwiek z jej rat w terminie przewidzianym w umowie ubezpieczenia, obowiązany jest przesłać pismo do Ubezpieczającego / Ubezpieczonego oraz do Brokera Ubezpieczającego, wyznaczając dodatkowy 14 dniowy termin zapłaty składki ubezpieczeniowej, bądź którejkolwiek z jej rat. Brak zawiadomienia (pisma wyznaczającego dodatkowy termin zapłaty) ze strony Zakładu Ubezpieczeń nie powoduje zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej.
4. Brak opłacenia przez Ubezpieczającego / Ubezpieczonego składki ubezpieczeniowej, bądź którejkolwiek z jej rat w dodatkowo wyznaczonym terminie, o którym mowa w ust 3, uprawnia Ubezpieczyciela do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia.
5. W przypadku wypowiedzenia umowy ubezpieczenia Ubezpieczający/ Ubezpieczony zobowiązuje się do opłacenia składki ubezpieczeniowej proporcjonalnej do okresu ubezpieczenia, w którym obowiązywała ochrona ubezpieczeniowa.

k) Klauzula notyfikowania zmian ryzyka

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, że zwiększenie ryzyka, które nie jest pod kontrolą Ubezpieczającego / Ubezpieczonego nie ma wpływu na ograniczenie odpowiedzialności ubezpieczyciela.

l) Klauzula uznania

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, że przy zawarciu umowy ubezpieczenia znane mu były wszelkie okoliczności, które są znaczące dla oceny ryzyka.

m) Klauzula zrzeczenia się prawa regresu

Ustala się z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, iż zakład ubezpieczeń zrzeka się prawa regresu w stosunku do podmiotów powiązanych kapitałowo z Ubezpieczającym / Ubezpieczonym oraz pracowników Ubezpieczającego / Ubezpieczonego.

n) Klauzula nieściągnięcia rat niewymagalnych

W przypadku wypłaty odszkodowania, Ubezpieczyciel nie potrąca z kwoty odszkodowania dla Ubezpieczającego rat jeszcze nie wymagalnych oraz nie żąda zapłaty pozostałych rat.

o) Klauzula warunków i taryf

W przypadku doubezpieczeń lub ubezpieczeń krótkoterminowych na warunkach niniejszej umowy ubezpieczenia, Ubezpieczyciel będzie pobierał składkę proporcjonalnie do okresu udzielanej ochrony zgodnie z zasadą pro rata temporis za ilość dni objętych ochroną przy zastosowaniu stawek polisowych.

p) Klauzula niezawiadomienia w terminie o szkodzie

Na podstawie niniejszej klauzuli strony uzgodniły, że Ubezpieczony zobowiązany jest zgłosić Ubezpieczycielowi w terminie 7 dni roboczych od momentu powstania szkody lub powzięcia informacji o jej powstaniu. Ustala się, że w razie niedotrzymania przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku powiadomienia Ubezpieczyciela o zajściu zdarzenia losowego w wyznaczonym terminie, zapisane w umowie ubezpieczenia lub OWU skutki

niezawiadomienia, mają zastosowania tylko i wyłącznie w sytuacji, kiedy niezawiadomienie w terminie miało wpływ na ustalenie odpowiedzialności Ubezpieczyciela lub ustalenie wysokości odszkodowania.

2. Przedmiot ubezpieczenia

- 2.1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną Ubezpieczonego wobec osób trzecich za szkody będące zarówno następstwem czynu niedozwolonego (odpowiedzialność cywilna deliktowa) jak też będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (odpowiedzialność cywilna kontraktowa) oraz odpowiedzialność pozostająca w zbiegu w związku z prowadzoną działalnością lub posiadanym, zarządzanym, administrowanym lub użytkowanym jakimkolwiek mieniem (bez względu na jego rodzaj i przeznaczenie oraz tytuł prawny lub brak takiego tytułu), w tym szkody powstałe w wyniku rażącego niedbalstwa.
- 2.2. Ochroną objęte są szkody na osobie, szkody rzeczowe (szkoda rzeczowa – *damnum emergens* i utracone korzyści – *lucrum cessans* - bez konieczności wystąpienia szkody rzeczywistej), a także czyste straty finansowe.
- 2.3. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również należne zadośćuczynienie, w związku z naruszeniem dóbr osobistych, w tym krzywda, zgodnie z art. 445 w zakresie deliktu i kontraktu – bez ograniczeń limitowych.
- 2.4. Ubezpieczyciel odpowiada także za szkody wyrządzone przez pracowników Ubezpieczonego podczas zagranicznych delegacji służbowych w związku z prowadzeniem rozmów biznesowych lub odbyciem przez pracownika szkolenia lub stażu, itp. – na terytorium całego świata z wyłączeniem USA, Kanady, Australii i Nowej Zelandii.
- 2.5. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia oraz roszczenia z ich tytułu, choćby zostały zgłoszone po okresie ubezpieczenia, jednak przed upływem przewidzianego prawem terminu przedawnienia.

3. Podstawowe definicje

- 3.1. Szkoda na osobie – szkoda będąca następstwem śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby szkoda nie wystąpiła oraz należne zadośćuczynienie.
- 3.2. Szkoda rzeczowa – szkoda będąca następstwem utraty, zniszczenia lub uszkodzenia rzeczy, w tym także utracone korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby zdarzenie nie wystąpiło.
- 3.3. Czyste straty finansowe – uszczerbek majątkowy nie będący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową, w tym czyste straty finansowe pozostające w związku z odpowiedzialnością za usługę. Do uznania szkody za Czystą stratę finansową nie jest konieczne powstanie szkody rzeczowej.
- 3.4. Wypadek ubezpieczeniowy – szkoda rzeczowa lub szkoda na osobie, lub powstanie czystej straty finansowej.
- 3.5. Pracownik – za pracownika uważa się wszystkie osoby fizyczne zatrudnione przez Ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie jakiegokolwiek innej umowy cywilnoprawnej z włączeniem osoby fizycznej, która zawarła umowę jako przedsiębiorca, a także pracownika tymczasowego. Jednocześnie za pracownika uznaje się również: praktykanta, stażystę, osoby świadczące pracę z grzeczności lub wolontariusza itp., osobę, której Ubezpieczony powierzył wykonywanie pracy, a także osoby skierowane do prac społecznych.
- 3.6. Podwykonawca – za podwykonawcę uważa się przedsiębiorcę, któremu ubezpieczony powierzył wykonanie pracy, usługi lub innej czynności, określonej w łączącej ich umowie, niezależnie od formy tej umowy.

4. Suma gwarancyjna

- 4.1. 3.000.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia.
- 4.2. W przypadku wyczerpania się sumy gwarancyjnej, koszty wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych w uzgodnieniu z Ubezpieczycielem przez Ubezpieczającego / Ubezpieczonego w celu ustalenia

okoliczności, przyczyn i rozmiaru szkody oraz niezbędne koszty obrony sądowej prowadzonej w porozumieniu z Ubezpieczycielem w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi, będą pokrywane ponad nią do wysokości 10% sumy gwarancyjnej. Koszty obrony sądowej pokrywają także koszty obrony w postępowaniu administracyjnym, a także w postępowaniu karnym lub dyscyplinarnym, jeżeli mają one związek z ustaleniem odpowiedzialności Ubezpieczającego / Ubezpieczonego za szkodę objętą ubezpieczeniem, jeżeli Ubezpieczyciel wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów lub zażądał powołania obrony.

5. Zakres terytorialny

- 5.1. Zakres terytorialny ubezpieczenia obejmuje wypadki, które wynikają z działań lub zaniechań mających miejsce na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od tego gdzie doszło do wypadku ubezpieczeniowego.
- 5.2. W odniesieniu do zagranicznych podróży służbowych, udziału w targach, szkoleniach, konferencjach itp., zakres terytorialny obejmuje cały świat (z wyłączeniem USA i Kanady, Australii i Nowej Zelandii).

6. Ubezpieczona działalność

- 6.1. Zgodnie z Załącznikiem nr 11 Wykaz mienia do ubezpieczenia „Informacje o Zamawiającym” w zakładce „sumy ubezpieczenia”.
- 6.2. Zakres ubezpieczenia obejmuje również wszelką działalność pomocniczą związaną z wykonywaniem ubezpieczonej działalności tj. m.in. działalność biurowa, działalność socjalna na rzecz pracowników, szkolenia, działalność marketingowa, utrzymanie i ochrona posiadanych nieruchomości itp..

7. Rodzaj produktu wprowadzanego do obrotu:

Woda, ścieki

8. Zakres ubezpieczenia

- 8.1. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje swoim zakresem do pełnej sumy gwarancyjnej, w szczególności szkody:
 - a) osobowe i rzeczowe powstałe w związku z posiadaniem i użytkowanym mieniem oraz prowadzoną działalnością;
 - b) powstałe wskutek przeniesienia ognia oraz wyrządzone wskutek wybuchu;
 - c) powstałe z tytułu przepięć, o ile odpowiedzialność za nie będzie można przypisać Ubezpieczonemu;
 - d) powstałe w następstwie działania, awarii, eksploatacji lub nieuszczelności urządzeń i instalacji wodociągowo-kanalizacyjnej, c.o., klimatyzacyjnych itp., w tym szkody powstałe wskutek cofnięcia się cieczy, a także wskutek pozostawienia otwartych kranów, kurków, zaworów oraz w wyniku awarii lub uszkodzenia wszelkiego typu instalacji;
 - e) powstałe w następstwie działania urządzeń i instalacji centralnego ogrzewania, gazu lub urządzeń związanych z dostarczaniem energii elektrycznej oraz pozostałych mediów;
 - f) szkody spowodowane niedostarczeniem lub dostarczaniem energii o niewłaściwych parametrach;
 - g) spowodowane przez usługę i produkt wprowadzony do obrotu;
 - h) powstałe w nieruchomościach, z których Ubezpieczony korzysta na podstawie umowy najmu, leasingu, dzierżawy lub innego stosunku prawnego;
 - i) wyrządzone przez podwykonawców oraz dalszych podwykonawców – z zachowaniem prawa regresu do podwykonawców i dalszych podwykonawców;
 - j) wyrządzone przez wolontariuszy, praktykantów, stażystów, osadzonych, za których Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność;
 - k) wyrządzone podwykonawcom oraz dalszym podwykonawcom;

- l) wyrządzone wskutek rażącego niedbalstwa;
- m) powstałe po wykonaniu pracy lub usługi;
- n) szkody wyrządzone w związku z podejmowaniem czynności inwestora (z wyłączeniem odpowiedzialności cywilnej zawodowej);
- o) odpowiedzialność cywilną kontraktową i deliktową z tytułu zawieranych umów na dostawę wody o odpowiednich parametrach i ciśnieniu oraz odbiór ścieków, zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków wraz z rozporządzeniami wykonawczymi oraz w sprawie warunków, jakim powinna odpowiadać woda zdatna do picia i na potrzeby gospodarcze, bez podlimitu, do wysokości sumy gwarancyjnej na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe;
- p) powstałe w związku z organizacją imprez, w tym imprez masowych, nie podlegających obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej organizatora imprez masowych;
- q) wyrządzone podczas podróży służbowych przez pracowników;
- r) związane z uczestnictwem w targach, wystawach, konferencjach i wydarzeniach o podobnym charakterze;
- s) wyrządzone przez pojazdy w zakresie w jakim nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu OC;
- t) powstałe w instalacjach i urządzeniach, w tym w podziemnych;
- u) powstałe wskutek przeniesienia chorób zakaźnych, zakażeń i zatruć;
- v) powstałe w związku z pracami ładunkowymi, rozładunkowymi, przeładunkowymi, wykonywanymi przez Ubezpieczonego, w tym szkody w samym przedmiocie prac ładunkowych – limit dla szkód w przedmiocie prac ładunkowych – 250.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia;
- w) wyrządzone osobom bliskim Ubezpieczonego oraz osobom bliskim pracowników Ubezpieczonego;
- x) wyrządzone osobom trzecim w związku z rozbudową, remontem, modernizacją lub adaptacją lub wyburzaniem/rozbiórką budynków, budowli lub lokali, pod warunkiem, że Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność za szkodę;
- y) polegające na zgłoszeniu roszczeń regresowych z tytułu kar umownych do zapłacenia których zobowiązane były osoby trzecie w wyniku szkody wyrządzonej przez Ubezpieczonego. Limit: 300.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia;
- z) rzeczowe wyrządzone pracownikom, niezależnie od tego czy miały związek z wypadkiem przy pracy, z włączeniem szkód w pojazdach pracowników;
- aa) powstałe przy wykonywaniu przez Ubezpieczonego funkcji o charakterze administracyjnym i organizacyjnym związanych z zarządzaniem przedsiębiorstwem;
- bb) powstałe w dokumentach, aktach, planach;
- cc) wyrządzone spółkom prawa handlowego, w których Zamawiający jest udziałowcem, współnikiem lub akcjonariuszem;
- dd) wzajemne, w tym wyrządzone pomiędzy poszczególnymi jednostkami ubezpieczonymi w ramach jednej umowy;
- ee) powstałe w związku z zarządzaniem i administrowaniem nieruchomościami;
- ff) powstałe w wyniku uchybień natury organizacyjnej, administracyjnej i porządkowej;
- gg) powstałe w następstwie złego stanu technicznego urządzeń, za których konserwację odpowiada Ubezpieczony, o ile nie wiedział lub przy zachowaniu należytej staranności nie mógł się dowiedzieć o złym stanie technicznym tych urządzeń;
- hh) mające postać kosztów zapobieżenia zwiększenia powstałej szkody.

8.2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje koszty działań mających na celu zapobieżenie szkodzie lub zmniejszenie jej rozmiarów, nawet jeśli okazały się nieskuteczne.

9. Rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej

9.1. Odpowiedzialność cywilna za szkody osobowe wyrządzone pracownikom w związku z wypadkiem przy pracy. Podlimit dla szkód osobowych, w związku z wypadkiem przy pracy wynosi 2.000.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia. Za wypadek przy pracy uważa się także zawał serca i udar mózgu. Dla uniknięcia wątpliwości, potwierdza się, że w przypadku wyrządzenia szkody osobowej pracownikowi nie będącego wynikiem wypadku przy pracy lub bez związku ze stosunkiem pracy pracownik jest traktowany jak osoba trzecia (nie obowiązuje limit odpowiedzialności).

9.2. Odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe w związku z przedostaniem się substancji niebezpiecznych do powietrza, wody lub gruntu, a także koszty poniesione przez osoby trzecie w celu usunięcia i oczyszczenia z powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznej oraz jej utylizacji, pod warunkiem łącznego spełnienia następujących okoliczności:

- 1) przyczyna przedostania się substancji niebezpiecznej była nagła, przypadkowa, niezamierzona oraz niemożliwa do przewidzenia przez ubezpieczonego;
- 2) początek procesu przedostania się niebezpiecznych substancji miał miejsce w okresie ubezpieczenia;
- 3) przyczyna procesu przedostania się niebezpiecznych substancji została stwierdzona protokołem służby ochrony środowiska, Policji lub straży pożarnej.

Przez przedostanie się niebezpiecznej substancji do powietrza, wody lub gruntu rozumie się: wprowadzenie bezpośrednie lub pośrednie, wydzielenie, rozrzucenie, rozpylenie, rozlanie, wyciek, wylanie, wtłoczenie, wyrzucenie oraz inne formy uwolnienia niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu.

Przez substancje niebezpieczne rozumie się pierwiastki chemiczne i ich związki, mieszaniny i roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka.

Ubezpieczyciel nie odpowiada w zakresie wskazanym niniejszą klauzulą za koszty badania, monitorowania i kontroli zanieczyszczenia środowiska.

9.3. Odpowiedzialność cywilna z tytułu szkód w mieniu ruchomym, z którego Ubezpieczony korzysta na podstawie umowy najmu, leasingu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy z podlimitem odpowiedzialności wynoszącym 100.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia. Jeśli Ogólne Warunki Ubezpieczenia przewidują wyłączenie szkód w sprzęcie elektronicznym lub komputerowym, to nie mają one zastosowania do niniejszej umowy ubezpieczenia. Zastosowanie ma podlimit 100.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia dla szkód w najmowanych pojazdach niepodlegających obowiązkowej rejestracji.

9.4. Odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu powierzonym w celu wykonania usługi (obróbki, czyszczenia, naprawy, konserwacji, serwisowania lub innych usług o podobnym charakterze) z podlimitem odpowiedzialności wynoszącym 500.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia, z podlimitem odpowiedzialności w ramach tego rozszerzenia wynoszącym 50.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia, na koszty odtworzenia dokumentów.

9.5. Odpowiedzialność cywilna za szkody w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez Ubezpieczonego z podlimitem odpowiedzialności wynoszącym 500.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.

9.6. Odpowiedzialność cywilna za szkody powstałe wskutek wibracji, osunięcia się ziemi lub osłabienia nośności gruntu z podlimitem odpowiedzialności wynoszącym 300.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.

9.7. Mające charakter czystych strat finansowych, w szczególności straty poniesione w następstwie braku możliwości korzystania z mienia, mediów, środków łączności, dróg.

Wykonawca nie odpowiada za szkody:

- wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej;
 - wyrządzone przez ubezpieczonego innemu ubezpieczonemu objętych tą samą umową ubezpieczenia lub wyrządzone przez ubezpieczonego ubezpieczającemu;
 - związane ze stosunkiem pracy;
 - wynikające z niedotrzymania terminów;
 - powstałe z tytułu świadczenia usług informatycznych;
 - polegające na konieczności poniesienia kosztów na przebudowę i naprawę części lub całości przedmiotu umowy;
 - związane z poleceniami, wskazówkami lub poradami udzielonymi powiązanym kapitałowo lub gospodarczo podmiotom; - związane z działalnością polegającą na projektowaniu, doradztwie, planowaniu, kontroli, wycenie, zarządzaniu.
 - Utrata rzeczy, w tym utrata możliwości korzystania z rzeczy nie stanowią Czystej Straty Finansowej.
- Włączenie Czystych Strat Finansowych spowodowane przez Produkt lub Usługi, nie dotyczy Szkód wynikających ze zobowiązań z tytułu rękojmi lub gwarancji.

Limit: 2 000 000,00 PLN na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie polisowym.

- 9.8. Odpowiedzialność cywilna za czyste straty finansowe spowodowane przez produkt lub usługi, z podlimitem odpowiedzialności wynoszącym 200.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.
- 9.9. Zakres ubezpieczenia pokryje odpowiedzialność związaną z koniecznością udzielenia upustów lub bonifikat, za niedotrzymanie standardów jakościowych obsługi odbiorców, w tym kwoty upustów i bonifikat, zgodnie za przepisami ustawy Prawo energetyczne do limitu 100 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia.
- 9.10. Zakres ubezpieczenia pokryje koszty wykonania przez Ubezpieczonego tymczasowego postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia roszczenia o naprawie szkody z limitem w wysokości 150.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia. Ubezpieczenie nie pokrywa samej kwoty zabezpieczenia.
- 9.11. Rozszerzenie odpowiedzialności o szkody powstałe w mieniu pracowników, w tym w pojazdach. Podlimit 200 000 zł na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia.
- 9.12. Odpowiedzialność cywilna podmiotu w związku ze świadczeniem usług: zimowe utrzymanie dróg, sprzątanie dróg oraz pasa przydrogowego, chodników i placów, parkingów, ubezpieczony jest zobowiązany do naprawienia szkody powstałej w wyniku wykonywania wyżej wymienionych usług. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za wypadki polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu upraw i nasadzeń w obrębie powierzchni sprzątanej. Podlimit: 2 000 000 PLN na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.

Franszyza redukcyjna 5% min 1 000 PLN

10. Udział własny i franszyzy

- 10.1. Franszyzy i udziały własne nie mają zastosowania do szkód osobowych oraz kosztów obrony.
- 10.2. Do pozostałych szkód ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 1 000,00 zł, z zastrzeżeniem fransyz i udziałów własnych określonych w klauzulach rozszerzeniach oraz poniższych:
- a) Franszyza redukcyjna 5% nie mniej niż 1.000,00 zł, nie więcej niż 20.000,00 zł dla szkód:
- z tytułu przedostania się substancji niebezpiecznych do powietrza, wody lub gruntu;
 - z tytułu szkód mających postać czystych strat finansowych spowodowanych przez produkt lub usługę;
 - szkody spowodowane niedostarczeniem lub dostarczaniem energii o niewłaściwych parametrach;
 - szkody wyrządzone w związku z prowadzonymi pracami budowlanymi, rozbiórkowymi i wyburzeniowymi;

- szkody wyrządzone wskutek działania wibracji;
- szkody powstałe w podziemnych instalacjach i urządzeniach.

11. Klauzule dodatkowe obligatoryjne

11.1. Klauzula reprezentantów

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień ogólnych warunków ubezpieczenia ustala się, że Ubezpieczyciel nie odpowiada za szkody wyrządzone umyślnie przez Ubezpieczonego lub osoby, za które ponosi odpowiedzialność, przy czym przez wymienione tu osoby rozumie się wyłącznie zarząd i prokurentów. Niezależnie od innych postanowień umowy, Ubezpieczycielowi przysługuje prawo dochodzenia od osób odpowiedzialnych za szkodę, o której mowa w ust. 1, zwrotu wypłaconego odszkodowania.

11.2. Klauzula ubezpieczenia szkód wyrządzonych pod wpływem alkoholu i innych środków odurzających

Na podstawie niniejszej klauzuli, strony uzgodniły, że w przypadku istnienia takiego ograniczenia w OWU - ochroną ubezpieczeniową objęte będą szkody, wyrządzone przez pracowników Ubezpieczonego będących w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu narkotyków, substancji psychotropowych, środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, lub innych podobnie działających środków, za wyjątkiem zarządu oraz prokurentów. Ubezpieczyciel zachowuje prawo regresu do sprawcy szkody.

Limit: 100.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.

11.3. Klauzula interwencji ubocznej

Na podstawie niniejszej klauzuli strony postanowiły, że w przypadku gdy Ubezpieczyciel odmówił uznania odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego za powstałą szkodę, a poszkodowany wytoczył powództwo przeciwko Ubezpieczonemu z tytułu jego odpowiedzialności cywilnej, Ubezpieczyciel ma obowiązek przystąpienia z interwencją uboczną do wszczętego lub toczącego się postępowania, o ile Ubezpieczony powiadomi Ubezpieczyciela o tym postępowaniu w czasie umożliwiającym przystąpienie z interwencją zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

11.4. Klauzula informacji o roszczeniu bezpośrednim poszkodowanego

W przypadku gdy roszczenie zostanie złożone do Ubezpieczyciela bezpośrednio przez poszkodowanego, ubezpieczyciel zobowiązuje się powiadomić o tym fakcie Ubezpieczonego oraz/lub brokera, za pośrednictwem którego umowa ubezpieczenia została zawarta, niezwłocznie nie później niż w terminie 5 dni od zarejestrowania roszczenia. Dodatkowo Ubezpieczyciel zobowiązuje się przekazywać wszelką korespondencję kierowaną do poszkodowanego oraz wszelkie decyzje podejmowane w trakcie likwidacji szkody do wiadomości ubezpieczonego oraz/lub brokera, za pośrednictwem którego umowa ubezpieczenia została zawarta.

11.5. Klauzula ochrony dla umów i czynności zawartych przed datą początkową

Na podstawie niniejszej klauzuli strony postanowiły, że Ubezpieczyciel będzie odpowiedzialny za wszystkie szkody, w zakresie objętym umową ubezpieczenia, a wynikających z jakichkolwiek umów zawartych/zleceń otrzymanych przed zawarciem umowy ubezpieczenia, pod warunkiem, że wypadek ubezpieczeniowy miał miejsce w okresie ubezpieczenia

11.6. Klauzula udostępnienia dokumentacji szkodowej

Na podstawie niniejszej klauzuli strony postanowiły, że w trakcie trwania likwidacji szkody Ubezpieczający oraz Broker będzie posiadał dostęp do dokumentacji szkodowej, w tym głównie do dokumentacji potwierdzającej zasadność i wysokość wypłaconego odszkodowania.

11.7. Szkody wyrządzone wskutek wibracji

1. Z zachowaniem pozostałych, nie zmienionych poniższymi zapisami, postanowień umowy ubezpieczenia zawartych w o.w.u., strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o Szkody Rzeczowe i Szkody Osobowe wynikające z:

- a) całkowitego lub częściowego zawalenia się budynku lub budowli,
- b) pęknięć lub zarysowań, o ile takie pęknięcia lub zarysowania zagrażają stabilności budynku lub budowli, wskutek wibracji, osłabienia elementów nośnych albo usunięcia się lub osłabienia nośności gruntu, w związku z prowadzonymi pracami budowlanymi.

2. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje pod warunkiem, że:

- a) w okresie poprzedzającym rozpoczęcie prac budowlanych stan techniczny budynku lub budowli był dobry i były zastosowane wszystkie niezbędne środki zabezpieczające,
- b) Ubezpieczony przed rozpoczęciem prac budowlanych sporządził protokół stwierdzający stan techniczny mienia znajdującego się w strefie oddziaływania tych prac.

Protokół powinien być sporządzony w sposób zgodny z wymaganiami prawa i sztuki budowlanej biorąc pod uwagę rodzaj występującego zagrożenia, rodzaj i stan zagrożonego mienia oraz sposób i zakres prowadzonych prac budowlanych.

3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ponadto Szkód, których wystąpienie można było przewidzieć w związku z rodzajem zastosowanych prac i metod konstrukcyjnych, a co do których nie zastosowano uprzednich zabezpieczeń zgodnych ze sztuką budowlaną.

Podlimit w wysokości 300 000 PLN na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia dla ww. szkód,

Franszyza redukcyjna 5% min 1 000 PLN

11.8. Klauzula zgłaszania szkód

Na podstawie niniejszej klauzuli strony postanowiły, że zawiadomienie Ubezpieczyciela o roszczeniu wniesionym z tytułu odpowiedzialności cywilnej, winno nastąpić niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni roboczych do chwili zajścia wypadku, powzięcia o nim wiadomości lub wpłynięcia roszczenia do Ubezpieczającego. Niedopełnienie tego obowiązku nie rodzi żadnych konsekwencji dla Ubezpieczającego.

11.9. Klauzula szkód do regresu

Każdy przeprowadzony przez Ubezpieczyciela skuteczny regres wypłaconej kwoty odszkodowania względem sprawcy szkody, nie będzie obciążał szkodowości Ubezpieczonego.

11.10. Klauzula zastosowania limitów i fransyz redukcyjnych

Na podstawie niniejszej klauzuli ustala się, że jeżeli do danego roszczenia lub szkody ma zastosowanie więcej niż jeden podlimit w ramach ustalonych klauzul i rozszerzeń, za kwotę takiego limitu - uznaje się najwyższy z nich. Jeżeli do danego roszczenia lub szkody ma zastosowanie więcej niż jedna franszyza redukcyjna, za kwotę franszyzy uznaje się niższą z nich.

11.11. Klauzula rzeczoznawców

Ubezpieczyciel pokrywa do ustalonego limitu poniesione przez Ubezpieczającego, uzasadnione i udokumentowane koszty ekspertyz rzeczoznawców związane z ustaleniem zakresu i rozmiaru szkody.

Ubezpieczyciel zobowiązuje się pokryć do ustalonego limitu, wszelkie uzasadnione i udokumentowane koszty i opłaty specjalistów, związane z przygotowaniem dokumentacji projektowej i konstrukcyjnej niezbędnej do przywrócenia mienia do stanu sprzed dnia szkody, poniesione przez Ubezpieczającego w związku ze zrealizowaniem się zdarzenia szkodowego objętego pokryciem.

Ubezpieczyciel zobowiązuje się pokryć, do ustalonego limitu, wszelkie koszty związane z przygotowaniem i udokumentowaniem przez Ubezpieczającego wysokości szkody.

Powyższe koszty będą pokrywane po uzyskaniu uprzedniej zgody Ubezpieczyciela i w ramach sumy gwarancyjnej z zastosowaniem limitu odpowiedzialności.

Limit: 100.000,00 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia.